

EDDIE ROBSON

TUHAF
SÖZCÜKLERİN
SARHOŞLUĞU

Çeviren: Aslı Gamze Günay

Eksik Parça Yayınları

Tuhaf Sözcüklerin Sarhoşluğu
Eddie Robson
İlk Kez TORDOTCOM tarafından 2022'de İngilizce Basılmıştır:
Drunk On All Your Strange New Words
Copyright © 2022 by Edward David Robson

Yayın Yönetmeni: **Asiye Ademir**
Çevirmen: **Aslı Gamze Günay**
Dizi editörü: **Kürşad Kızıltuğ**
Son okuma: **Furkan Kemer**
Sayfa Tasarımı: **Esranur Gelbal**
Kapak Tasarımı: **Artemis İren**

Baskı ve Cilt: **My Matbaacılık San. ve Tic. Ltd. Şti.**
Maltepe Mah. Yılanlı Ayazma Sk. No: 8/F Zeytinburnu/İstanbul
Tel: 0212 674 85 28 | mymatbaa34@gmail.com

YAYINEVİ SERTİFİKA NO: 40882
MATBAA SERTİFİKA NO: 47939

Baskı: Mart 2025
ISBN: 978-625-6231-71-9

Türkçe yayın hakları, Kalem Ajans aracılığıyla alınmış olup Eksik Parça Yayınları'na aittir.
Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

 [instagram.com/eksikparcayayinlari](https://www.instagram.com/eksikparcayayinlari)
 [facebook.com/eksikparcayayinlari](https://www.facebook.com/eksikparcayayinlari)
 [youtube.com/user/eksikparca1](https://www.youtube.com/user/eksikparca1)
 [tiktok.com/eksikparcayayinlari](https://www.tiktok.com/eksikparcayayinlari)
 [x.com/eksikparcayayin](https://www.x.com/eksikparcayayin)
www.eksikparca.com

Genel Dağıtım: **İKİ A YAYINCILIK VE DAĞITIM HİZMETLERİ A.Ş.**
Gülbahar Mah. Elif Sok. No: 4/A Mecidiyeköy/İstanbul
Tel: 0(212) 272 45 46 | Fax: 0(212) 272 45 55
www.ikiyayincilik.com.tr

Eddie Robson, *Welcome to Our Village, Please Invade Carefully* adlı sitcom'u ve BBC Televizyon dizisi *Doctor Who*'nun çeşitli spin-off'larındaki çalışmalarıyla tanınan bir İngiliz komedi ve bilimkurgu yazarıdır. Televizyon ve tiyatro için kitaplar, çizgi romanlar, kısa öyküler yazmış ve çeşitli bilimkurgu dergilerinde serbest gazeteci olarak çalışmıştır.

Bana bir şans veren Catherine'e

**Tuhaf
Sözcüklerin
Sarhoşluğu**

BiR

KENDİSİNİN BİR EĞLENCE PARKI VERSİYONU

Lydia, ilk perdenin bitmesine yakın Broadway binasının içini bulanık görmeye başlıyor ama oyunun son repliklerini kültür ataşesine çevirecek kadar odaklanmaya devam edebiliyor. Fitzwilliam adındaki bu adam VIP balkonda, hemen yanı başında oturuyor. (Lydia ise ona Fitz diyor; adam bunu ya çok önemsemiyor ya da aradaki farkı anlamıyor.) Diyalogu dinlerken çevirmek biraz zor olsa da Lydia'nın oyunculara onu beklemelerini söyleyecek hali yok. Ayrıca işverenine olabildiğince pürüzsüz bir hizmet sunmayı tercih ediyor. Aynı anda hem dinleyip hem de çeviri yapma yeteneğiyle gurur duyuyor. Sınıf arkadaşlarının çoğu işin bu kısmında zorlanmışlardı ve bu akşamki oyun tam da yeteneğini gösterebileceği bir yer ama bir buçuk saat çöktan geçti ve daha da bitmesine var. (Hem tiyatro oyunları niye bu kadar uzun ki?) Başı dönüyor, artık mola vermesi gerektiğini hissediyor. Kültürel ataşe Lydia'ya teşekkür ediyor, Lydia rica ediyor ve kalkıyor; ayağı çantasına takılınca korkuluktan gerisingeri düşüyor.

Şu anda Lydia öyle sarhoş hissediyor ki, merdivene doğru düşerken kötü bir şeyler olduğunu bile tam anlayamıyor. Tepelerine düşmek üzere olduğu izleyicilerin çığlıklarını duyduğunda hafifçe şaşırıyor: Ah, olamaz, balkondan düşüyorum.

Sonra da duruveriyor. Bir şeyin veya birinin üstüne indiğinden değil. Birden duruyor.

Baş aşağı dönmüş halde, havadaki ayaklarına bakıyor.

Fitz uzun ince kolunu uzatıp Lydia'yı ayak bileğinden yakalamış, esnek parmakları bacağını sıkıca kavramıştı. Türünün görünüşünden daha güçlü olduğunu duymuştu ama kültürel ataşenin yaptığı işin pek nazik bir doğası olduğu için buna dair çok kanıt görmemişti. Güçleriyle alakalı dedikoduları halka korku salmak isteyen bir grup insanın ortaya atıp atmadığını merak ederdi hep, ama görünüşe göre durum öyle değildi. Lydia'yı hiç zorlanmadan tek eliyle tutuyor, üstelik Lydia da pek hafif olmadığını biliyor.

Lydia aşağıdan ona bakan tiyatro severlere aval aval bakarken elbise giymediğine şükrediyor.

Fitz onu balkona geri çekiyor. Yeterince yükseltmediği için başı korkuluğu sıyrıp geçiyor. Zihninde sesini duyuyor: *Özür dilerim.*

Yok yok, sorun değil, diyor Lydia. *Tuttuğun için teşekkürler.*

Lydia balkona sağ salim ayak basınca Fitz geri oturmasını işaret ediyor. Endişelenmiş görünüyor ama Lydia onun yüzünü okumakta hep sıkıntı çekerdi, özellikle de şeffaf başlık taktığında (Logiler bu başlıklar olmadan da nefes alabilirler ama zorlanırlar). Konuşmak için ağızlarını kullanmadıklarından herhangi bir ifade için de kullanmıyor gibiler; insanların duygularını burunlarıyla ifade ettiği kadar işte. Lydia, gözlerine bakınca içgüdüsel olarak “şaşkın” ya da “meraklı” olduğunu düşünüyor ama sırf büyük ve karanlık oldukları için öyle göründüğünü biliyor.

Merdivenlerden hâlâ onlara bakan izleyiciler Lydia ve Fitz'in konuştuğunu düşünüyor büyük ihtimalle. Biriyle telepatik olarak konuşabilme yetin varsa insanlar sürekli onunla konuştuğunu düşünüyor, özellikle de görünürde bir şey yapmadığın zaman. Ama Fitz onunla konuşmuyor; onu tanıyan herkes eğer büyük el kol hareketleri yapmıyorsa çok büyük ihtimalle konuşmadığını bilir. Fitz, beyninin dinlenmesi gerektiğini biliyor. Lydia'nın da bilmesi; daha dikkatli olması ve birden kalkmaması gerekiyordu. Şimdi herkes bu işi layıkıyla yerine getiremediğini düşünecek, sırf balkondan düştü diye.

Fitz kısa süre sonra konuşuyor. *Çok yorulduysan oyunun kalanını izlemeyebiliriz.* Kibarlığından her zaman “yorgun” diyor, “sarhoş” değil.

Lydia'nın bir tarafı sıvışmak istiyor. Ama bu oyun on yedi yıldır düzenlenen New York Plugout Festivali'nin son etkinliği, kültürel ataşenin takviminde oldukça yoğun bir hafta ve Lydia bunu ilk kez yapıyor, sonuna bu kadar yaklaşmışken de kaçmak istemiyor. Hem bundan sonra bir partiye katılmaları gerekiyor ve bu da pek önemsiz bir olay sayılmaz.

Lydia, *Biraz hava alsak olur mu?* diyor.

Merdivenlerden düşmesin diye Fitz'in eli usulca ama sertçe omzuna konmuş halde lobiye doğru yürüyorlar.

Lydia çocukken Logilerle iletişime geçmenin insanı sarhoş ettiğini duymuştu elbette –duymayan kalmamıştı zaten– ama saçma sapan bir şehir efsanesi olup olmadığından emin olamamıştı. Londra Düşünce Dili Okulu'ndaki (LDDO) ilk gününde dili beyinde işlemenin insanı sarhoş etmediğini ama sarhoş hissettirdiğini söylemişlerdi; bu da çok kolay idrak edemediği bir farktı. Sarhoşluk bir duygudur sonuçta, sarhoş *hissetmekle* sarhoş *olmanın* farkı ne olabilir? Biyolojik açıdan çok farklı olduğunu anlatmışlardı, çünkü vücudun toksinlerle uğraşmıyor ve alkolün aksine bir zarar görmüyordu. Bir bakıma hiçbir kötü yanı olmayan sarhoşluk gibiydi değil mi? Harika.

En azından o zaman öyle düşünmüştü.

LDDO öğrencilerine eğitimlerinin bir parçası olarak “sarhoşken” tamamlamaları gereken haftalık görevler verilmişti. Herkesin hayal ettiğinin aksine hiç de eğlenceli değillerdi. Gerçek alkol tüketemiyorlardı (elbette talep etmişlerdi), yalnızca onlara çalışırken hissedecekleri sarhoşluk hissini daha doğru taklit eden bir bu-run spreyi verilmişti. Temel anlama ve hafıza testlerine girmişler, bir tarife uyararak yemek hazırlamışlar ya da bir Kiosk cihazının kullanım kılavuzunu detaylıca çıkarmışlardı. Lydia, Nova Scotia'daki değil de Yorkshire'daki Halifax'te yaşarken (New Yorklulara da sürekli açıklamak zorunda kalıyor) sarhoş halde bir şeyler yapma konusunda oldukça deneyim edinmişti. Ama gecenin üçünde, sa-çına bulaşan çili sosuyla bir kebab restoranının ortasında öylece

yerde oturuyorken arkadaşlarının sana gülmesiyle, suratsız öğretmenlerin her yaptığını izleyip puanlaması farklıydı.

Lydia, okuldaki zamanının sonlarına gelirken, sarhoşken gösterilen temel yeterlik dersini geçerek çok daha zor olan ayıkmuş gibi görünme yetisine odaklandı. İşin normal bir parçası olmasından dolayı herkes ayık olmayacaklarını bildiği için bunun neden gerekli olduğunu merak etmişti, ancak öğretmenleri çalışanların her zaman “profesyonel” bir tavır sergilemeleri gerektiğinin önemli olduğunu söylemişti. Sarhoş değilmiş gibi davranmak için bu kadar eğitim aldıktan sonra da sarhoşken yapmaman gereken şeyleri yapmaya başlıyordun; balkonda aniden ayağa kalkmak gibi.

Lydia, Shubert Tiyatrosu’nun çıkış kapısında dururken, çıkarken otomattan aldığı Kola Lo’sunu yudumluyor. Akşam havası ılık duş gibi. Sol omzunun üstünde bir güvenlik dronu, sağ tarafında ise Fitz duruyor. Hangisi olduğunu görmek için drona bakıyor. İşe başladığında bunlara Arthur ve Martha isimlerini koymuştu (erkek ya da kadın olarak kodlanmamışlardı, Lydia isimleri öylesine seçmişti). Yanlarındaki Martha, Arthur’un bir üst modeli. En bariz farkları Martha’nın silahının yandan değil üstten montelenmiş ve yuvarlak yüzeyinin daha mat olması. Arthur yerlerini tutuyor olmalı.

Lydia ceketini çıkarıp Martha’nın askılıklarından birine asıyor ve kollarını sıvıyor.

Dünya’ya gelen her Logi gibi Fitz de insanların söyleyebileceği bir isim seçmiş. İsimlerinin tam anlamıyla bir karşılığı yok: eşya, kavram ve eylemlere verdikleri kelimelerden bağımsız başka bir dil. Lydia, Fitz’in ismini duyduğunda aklına gelenleri söyleyebilir (soluk menekşe rengi, buz tutmuş gölün yavaşıca kırılması, limon kokusu ve bir sürü farklı rakam) ama hiçbirisi asıl ismi değil. Zaten söylemesi de yüzyıllar alır.

Fitz, Lydia kendine gelebilsin diye sessizliğine devam ediyor. Kocaman elleri lacivert kabanının ceplerine gömülmüş halde caddenin karşısına bakıyor. Hep böyle Dünyalı, özel dikim lüks

şeyler giyer. Tanıştığı diğer Logilerin çoğu onun aksine daha çok ağlardan oluşan kıyafetler giyiyor. Ama hava ne kadar sıcak olursa olsun hep kapanıyorlar ve her daim şapka takıyorlar: Fitz de kabanına uyan yün bir bere takmış. Başının üstünü kaplayan küçük sivri uçlar berenin boşluklarından çıkıyor.

Logilerin ince ve uzun vücutları, doğal yaşam alanlarında pek ihtiyaçları olmadığı için ısıyı tutacak şekilde yaratılmamış, o yüzden böyle bir havada bile üşüebiliyorlar. Lydia, Fitz'i ya da başka bir Logiyi çok nadiren yüz örtüleri olmadan görmüştür; ama bir keresinde fotoğraflarda görmüştü çünkü okuldayken pot kırmaları diye Logileri ayırt etme üzerine dersler almışlardı. Yapboz gibi olduğundan çok sevmişti bu dersleri. Belirli bir özelliğe odaklanıyor; örneğin Fitz'in burnu Logilerin çoğundan daha belirgin (ki bu yine de varla yok arasında demek) ve yüzü daha ince ve beyaz. Logilerin yüzleri genelde daha yuvarlak ve krem rengi, bu da Lydia'ya yüzü yerine kafatası olan ve ofiste çalışan bir adamla ilgili izlediği çizgi filmi hatırlatıyor. Neyse ki Fitz'in böyle bir etkisi yok, aksi takdirde dikkati sürekli dağılırdı.

Gerçi Lydia onu artık tanıdığı için ayırt etmekle uğraşması gerekmiyor. Zihnini biliyor; gözleri kapalı olsa bile, yan yana olmaları onu anlaması için yeterli.

Tiyatro caddesi şehrin en sevdiği yerlerinden biri. Buranın eski fotoğraflarını da görmüştü; yüz sene önceki halinden pek farklı değil ama Manhattan'ın çoğu yeri zaten pek değişmedi. Kültürel ataşenin kaldığı rezidanstaki komşusu Bayan Kloves ise bölgenin ne kadar değiştiğiyle ilgili bir sürü şey söylüyor. Lydia'ya, deniz bariyerlerini koyduklarında belediyenin her şeye tek tek koruma emri verdiğini ve Manhattan'ı tam bir lunaparka çevirdiğini söyledi: hayat yok, değişiklik yok, tehlike yok, *sadece miras*. Lydia bunu duyunca, burayı beğendiği için kendini kötü hissetmişti çünkü zevkinin çok sade olduğunu gösteriyormuş gibi gelmişti. Ama sırf bir yer artık tehlikeli değil diye oranın kötü olduğu söylenemezdi ki. Çocukluk arkadaşlarınızdan bıçaklanıp da ölen oldu mu Bayan Kloves? Çünkü o zaman tehlikeli yerlerin albenisi hakkında çok daha farklı düşünürsünüz.

Yine de Lydia, böyle sakin zamanlarda elinde olmadan bu gerilemenin kanıtlarını, bir zamanlar çok önemli ve muhteşem bir yer olup da şimdi içi boşaltılmış gibi özüne dönmek için çok uğraşan bir yer olmasının kanıtlarını arıyor. Yıllarca uyuşturucu kullanan bir rock yıldızı gibi.

Üç boyutlu kartonlar, tezgâhlar ve sponsor alanlarıyla doldurulmuş cadde bu akşam capcanlı görünüyor. Dayanılamayacak kadar sıcaklaşan yaz aylarında ilginin azaldığı sanat sahnesini canlandırmak ve şehre turizmi getirmek için uygulanan festival boyunca hep böyleydi. Fitz normalden de fazla meraklı bakışları çekiyor, belki de turistlerdir? New Yorklular, Halifaxlilerin aksine etrafta dolaşan Logilere çok daha alışkınlar. Memleketinin endüstrisi tamamen Logilere bağlı olsa da hiçbiri oraya gitmediğinden Logileri kanlı canlı görmüyor.

“Büyükelçim!” diyor arkalarından bir ses, Lydia tiyatrodan çıkıp yanlarına gelen genç bir adamı görüyor. Fitz sesin ona niyetlendiğini anlamadığından tepki vermeyince Lydia dikkatini gelen kişiye çekiyor. Genç adamın seyrek sakalları, koyu renk kıvrıkcık ve kabarık saçları var. Şekilsiz bir tulum, içine de bir gömlek giymiş. Tüm dikkati Fitz’te; Lydia’yı görmemiş gibi.

“Büyükelçi değil,” diyor Lydia.

“Ne?” diye cevap veriyor adam. Fitz’in dediklerini çevirmek yerine kendi olarak konuşmasına şaşırılmış gibi görünüyor. Ya da belki de aksanı şaşırttı.

“Kültürel ataşe.” Lydia kelimeleri adeta hecelerken tavrının agresif geldiğini biliyor. Verilen arayı fırsat bilerek *gerçekten* ayılması gerektiğinden, bu adamın gitmesini çok istiyor ama profesyonel davranması da gerekiyor.

“Peki,” diyor genç adam, *aynı şey* demek istemiş gibi bir tonla. “Ona şeyi sormak istiyordum—” Lydia’yla konuşmayı bırakıp Fitz’e dönüyor. “İsmim Anders Lewton, merhaba. Bir konu hakkında konuşmam...” Hemen satış konuşmasına geçmeden önce havadan sudan konuşup yağlaması gerektiğini fark ediyor. “Oyunu beğendiniz mi?”

Lydia halsizse çevirisini yapıyor. Fitz dinleyip cevap veriyor.

“Oyun harika,” diye iletiyor Lydia. “Karakter dinamiklerindeki detaylara bayıldım.” Övgünün büyük kısmının yazar Henrik Ibsen’e ve tiyatro ekibine gittiğini biliyor ama kendine de iltifat edilmiş gibi hissediyor. Çalışırken hazırlıksız yakalanmasın diye *Hedda Gabler*’ı iki kere okuyup, iki (oldukça eski) dizi ve filmi izleyerek hazırlanmıştı. Oyunun ortasındaiken gözlüklerinde yana yakıla arama yapmak istememişti; aynı anda bir şeyler yapmak da bir yere kadar.

“Ne güzel,” diye cevap veriyor Anders. “Bakın, fon topladığım portallar arası bir canlı etkinlik hakkında konuşmam gerekiyor. Ortaklaşa yaratım tiyatrosu eğitimi aldım, bunun ne olduğu hakkında fikriniz var mı bilmiyorum ama kültürlerarası iş birlikleri için oldukça ideal bir ortam ve...”

Lydia çevirmeye yeltenmeden zihninde Fitz’in sesini duyuyor. Anders’a, Fitz’in ne dediğini çevirirken gülmesini tutuyor: “Bu hafta içinde ofisimde görüşmek için randevu alabilir misiniz? Çevirmenim oyunu çevirirken oldukça yoruldu, ikinci yarıyı izlememiz için dinlenmesi gerekiyor.”

Anders bir an Lydia’ya bakıyor. Söylediklerine tamamen inanmıyor ve Fitz’in dediklerini kendi işine geldiği gibi çevirdiğini düşünüyor. Bunların hepsi yüzünde açıkça görülüyor. Konuşmak için ağzını açıp kapıyor, sonra Fitz’e gülümseyerek “Teşekkürler, alacağım,” diyor ve binaya geri giriyor.

Lydia, VIP balkonundaki koltuğuna dönmeden önce lavaboya gidip gözlüklerini kapatıyor (iş yerleri çalışanların bunu yapmasını pek istemiyor ama *biraz* olsun gizliliğe ihtiyaç duyduklarını kabul ediyor) ve küçük bir miktar & yutuyor. Çalışırken ilaç almaya çabılıyor genelde, biraz sözleşmesini ihlal ettiği, daha çok da söylememesi gereken şeyleri söylemekten korktuğu için. Ama sadece oyunu çevireceğini umduğundan bir sorun olmayacağına kendini ikna ediyor.

Bir yere kadar işe yarıyor ve oyun boyunca dikkati dağılmıyor. Ama & resim odasında geçen bastırılmış duygular ve engellenmiş hayatlar hakkında bir oyunu izlerken alınacak ilaç değil. Hareket etmeden durmak ve sahnede olan bitene dikkatini vermek bile çok zor geliyor; oyunu çevirmeye devam edebiliyor ama oyuncular daha hızlı konuşmuyor diye sabırsızlanıyor ve aradan önce dinlenme fırsatı olarak gördüğü dokunaklı sessizlikler şimdi *katlanılmaz* hale geliyor. Deli gibi sakız çiğniyor, ayağını sallıyor ve biri kopana kadar ceketinin düğmeleriyle oynuyor. Fitz bunu fark edince Lydia kendine gelmeye çalışıyor. Balkondan düşmek bile söz konusu değil artık, şu an *aşağı atlamamak* için kendini zor tutuyor.

Oyun bitip de her kelimesini harfi harfine Fitz'e çevirdikten sonra birden ayağa kalkıp çılgınca bir alkış tutuyor. Biraz da çılgılık atıyor, çok *yüksek* değil tabii ama yine de birkaç kişi sesi kimin çıkardığını görmek için balkona bakıyor. Yine de seyircilerin çoğu sahneye odaklandığından sorun olmuyor. Kimse onu fark etmiyor, bakışlar hep Fitz'in üzerinde.

ORTAMA KARIŐMAK

Aynı zamanda tüm festivalin son etkinliği de olan oyun sonrası parti, tiyatronun karŐısındaki bir restoranın üst katında yapılıyor. New York'un sanat ve edebiyat camiasının çoğu, sponsorlar, müşteriler ve ortam için gelen artı birler de burada. Tavan alçak, gürültü de dayanılacak gibi değil. Lydia gözlüklerine odayı taramasını ve kimle nasıl tanıştığını analiz etmesini söylüyor. Bir dakika içinde elli üç kişiyi tespit ediyor, üstelik daha göremediği ya da daha sonradan gelecek insanlar da olabilir.

Derin bir nefes.

Fitz ilk olarak oyunun aktörleriyle ve yönetmeniyle tanıştırıyor. Oyuna dair analizlerini anlatıp nasıl bir toplumsal bağlamda yazıldığını soruyor ancak yönetmen neredeyse bütün setin ve sahne ekipmanlarının *baskı* değil de el yapımı olduğundan bahsetmekte daha hevesli görünüyor. Oyunun yazıldığı ve geçtiği zamanda baskı olmadığı (Fitz bilmiyor olabilir miŐi gibi) ve çevresi olabildiğince gerçek olunca oyuncuların bu *dünyaya* girmelerini kolaylaŐtırdığı için önemli bir unsur olduğunu düşünüyordu, gerçi pencerelerdeki arkaplanlar doğal olarak dijipektif ile yapılmıŐtı. Fitz kibar kibar onaylıyor dediklerini.

Lydia, ilacın etkisi geçerken ve bir tane daha içmesinin ne kadar *kötü* bir fikir olacağını düşünürken, göz alıcı bir yüzü ve insanın tüylerini ürperten ahenkli sesiyle Hedda'yı canlandıran oyuncu doğrudan Lydia'yla konuşuyor. Lydia'nın çalışırken birileriyle sohbet etmesi yasak. Kibarlık yapıp yardımseverlik gösterebilir (konuŐtuđu kişiler önemli olduğu sürece, garsonlarsa vs. konuşmaz) ama başkasıyla konuşarak geçirdiği her saniye Fitz'in konuş-